

Ağustos ayı başında başlayan ikinci sert düşüş dalgası hisselerin yüzde 30'a yakın değer kaybetmesine yol açtı.

Geçen hafta borsalar toparlandı toparlanıyor derken İMKB endeksi de 55 bin sınırına kadar yükselmişti. Alman Başbakanı Angela Merkel ve Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy görüşmesi borsalarda bir beklenti oluşturmuştu. Açıklamalar sonrası Almanya başta olmak üzere borsalarda sert düşüşler yaşanmaya başlayınca özellikle perşembe ve cuma gününün ilk seansında İMKB yüzde 10'a yakın bir kayıp yaşayarak tehlike bölgesine girmişti. Fakat beklenmedik bir gelişme oldu. Sanki çok olumlu bir haber gelmişçesine önce kayıplar telafi edilmeye başlandı, sonrasında ise bankalar öncülüğünde yükselişler endeksi hızla yukarı taşıdı. Gün içerisinde yüzde 6'nın üzerinde bir dalgalanma yaşandı. Dikkat çekici olan, yükselişin dış borsalardan bağımsız bir şekilde gerçekleşmesiydi. Cuma günü İMKB belki de yükselen tek borsa oldu.

Borsa'yı ayırıştırın faktörler

Geçen hafta belirttiğimiz gibi sorunların yaşandığı İtalya, İspanya ve diğer Avrupa borsalarındaki kayıplara oranla İMKB endeksi döviz fiyatlarının yükselmesiyle bir hayli ucuz seviyelere geldi. Bu faktör 50 bin puan sınırında yabancı alımlarını da olumlu yönde etkiledi. Ayrıca son dönemde aldığı erken tedbirler Türkiye'nin bankacılık sistemi başta olmak üzere Avrupa'ya göre daha sağlam bir görüntü içinde olmasını sağlıyor. Eğer dış ticaret açığı ve kredi hacmindeki önümüzdeki dönemde aşağı çekilirse not artışı ihtimali belirmiş bir ülke Türkiye. Son dönemde İMKB şirketlerinin bir bölümü Borsa'ya önemli açıklamalar bildiriyorlar. Yabancı fonlarla başta ortaklık konusu olmak üzere, gizlilik anlaşması yapmaları mevcut konumlarını güçlendiren bir hava oluşmasını sağlıyor. Önemli bir bankanın genel müdürü bankacılıkta yeni konsolidasyonların gerçekleşeceği haberini vermişti. Gerçekten de Türkiye'de yerleşik bazı yabancı bankaların yanı sıra ortak olarak gözükten bankaların hisse devri ve yeni ortaklıkların

gerçekleşeceği piyasalarda konuşulmaya başlandı. Bu beklentilerin yanı sıra şirketlerden gelen 2011 yılı 6 aylık bilançolarının beklentilerden yüksek çıkması gibi etkenler de cuma günü Borsa'nın güçlü bir tepki vermesini sağladı. Endeks şimdilik 55 bin puan ile 49 bin puan aralığındaki bantta dalgalanmayı sürdürüyor. 49 bin seviyesine gerilediğinde bunu fırsat olarak görenler alıma geçerken 55 bin puanda satışlar geliyor. Şunu da hatırlatmadan geçemeyeceğim; cuma günü sabah saatlerinde dış piyasalardaki panik havasının İMKB'ye yansımada ekonomi programı yapan bazı TV kanallarına çıkan yorumcular etkili oluyor. Bu yorumcular bazen hızlarını alamıyor, öylesine felaket tellallığına soyunuyorlar ki evlere şenlik. Sürekli kriz ve düşüşten bahsederek insanların umutlarını kırarcasına pervasız olabiliyorlar. Bu havada yangına benzinle gitmek marifet değil. Önemli olan bu beklentilerini işler iyi giderken yapmalarıydı. Ama işler iyi gittiğinde bu kişiler ortalarda pek görünmezler. Elbette dünyadaki durum güllük gülistanlık değil. 2008 krizini ortaya çıkaran faktörlerin farklı bir şekilde yansımaları söz konusu. Problem 2008-2009'da yaşanan krizin kimlik ve boyut değiştirerek yeniden karşımıza dikilmesi. Panik havası vererek sürekli bir krizden bahsetmek Türkiye'nin gerçekleriyle bağdaşmıyor.

Daha net söyleyeyim Borsa'nın 49 bine gerilemesi doların 1.80 lira seviyesine çıkması zaten sürpriz bir gelişme değildi. Zira kredi not artışı beklentisinin gerçekleşmeyeceği hissediliyordu. 12 Haziran genel seçimleri en önemli beklentiydi. Tahmin edildiği bir şekilde de sonuçlandı. Beklentinin bitmesiyle bu tarihten sonra piyasalar daha çok dışarıya odaklı olunca yaşanan düşüş kaçınılmaz oldu. Bu aşamadan sonra Türkiye daha farklı bir şekilde süreçten etkilenir. Dünyadaki kriz havası Türkiye'de önemli fırsatlar oluşturuyor. Hisse fiyatları ister bu seviyede olsun ister daha da ucuzlasın, fonlar Türkiye'nin cazibesini değerlendirmek isteyeceklerdir. Bunun emarelerini son günlerde görüyoruz.

Piyasaların bu haftaki kâbusu Alman Borsası oldu. Hafta başında Almanya Başbakanı Angela Merkel ile Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy görüşmesinin ardından yapılan açıklamalardan piyasalar tatmin olmadı. Piyasalar finansal istikrar fonu miktarında bir artış ve AB ortak tahvili gibi somut bir beklenti içindeyken finansal işlemlere ilişkin vergi kararı Avrupa borsalarında deprem etkisi yaptı. Haftaya 6 bin puandan başlayan Alman borsası Dax özellikle çarşamba gününden itibaren adeta 'şelale düşüşü' olarak nitelendirilen bir şok düşüş yaşadı. Son iki yılın en düşük seviyesi olan 5 bin 300 puan seviyelerine kadar gerileyen Dax, tüm piyasalardan daha fazla değer kaybetti. Avrupa borç krizine güçlü ve kararlı bir adım atılmamasının yanı sıra krizin Avrupa bankalarını etkilemeye başladığı yönündeki spekülasyonlar, Alman Borsası'nın bir haftada yüzde 8, son bir ayda ise yüzde 26 erimesine yol açtı. Cuma günü gelen zayıf büyüme verilerinin ardından iki yıl önceki değerlerine gerileyerek 5.300 puana kadar gerileyen endeksin kritik destek noktası 5150 seviyesinde bulunuyor. Önümüzdeki hafta Dax, zayıflayan göstergelerini toparlayamaması halinde 5 bin puanın altına gerilerse panik sürebilir. Bu tip kayıplar sonrası tepki alımları gelebilir. Bu noktada 5.500-5.800 aralığına doğru bir tepki verebilir. 5 bin puanın kırılması durumunda Dax, 4.500 puana kadar düşebilir. Bu endeks 2009 Mart ayında 3.700 puana kadar gerilemişti.

Orta vadeli göstergeleri aşırı satımda olan Dax'ın 2009 yılı Mart ayında başladığı yükseliş trendi aşağı kırılırken uzun vadeli trendinin alt çizgisi 4000 puanda bulunuyor. Selim Işıklar/ZAMAN